SYKEHUSET ØSTFOLD

STYREMØTE 22. august 2022

Styresak nr.:	62-22	Sakstype:	Beslutningssak
Saksnr. arkiv:	21/01240		

Månedsrapport per juli 2022 for Sykehuset Østfold HF

Sykehuset Østfold (SØ) har per juli et økonomisk resultat som er 101,7 mill. kroner dårligere enn budsjett. Dette er etter inntektsføring av tildelte midler for kompensasjon av økonomiske effekter av pandemien. I juni og juli er det særlig bemanningskostnader som har vært betydelig over budsjettert nivå.

Forslag til vedtak:

1. Styret tar månedsrapport per juli 2022 for Sykehuset Østfold HF til etterretning.
2. Styret ber om at nødvendige kostnadsreduserende tiltak igangsettes slik at planlagt fremtidig investeringsnivå kan opprettholdes.

Sarpsborg, den 17.08.2022

Hege Gjessing
administrerende direktør

Vedlegg: PP-presentasjon

Styresak nr.: 62-22

1. Administrerende direktørs anbefalinger/konklusjoner

Administrerende direktør anbefaler at styret tar månedsrapport per juli til etterretning og gir støtte til at kostnadsreduserende tiltak igangsettes.

2. Faktabeskrivelse

Tabell 1 **Status i juli**

Områder	Mål	Denne måned	Forrige måned	Utvikling
Fristbrudd avviklede	**Mål**	**Faktisk**	**Faktisk**	
Somatikk	0	5,7 %	6,5 %	↑
VOP	0	1,5 %	1,1 %	↓
BUP	0	3,4 %	1,4 %	↓
TSB	0	0,0 %	0,0 %	↑
Ventetid avviklede	**Mål**	**Faktisk**	**Faktisk**	
Somatikk	54	50	54	↑
VOP	40	50	57	↑
BUP	35	51	50	↓
TSB	30	16	20	↑
Andel passert planlagt tid	**Mål**	**Faktisk**	**Faktisk**	
Andel passert planlagt tid	95 %	87,6 %	88,2 %	↓
Korridorpasienter og belegg	**Mål**	**Faktisk**	**Faktisk**	
Andel korridorpasienter	0 %	1,2 %	2,2 %	↑
Gjennomsnittlig belegg	90 %	93,0 %	96,0 %	↑
Andel avviste henvisninger	**Mål**	**Faktisk**	**Faktisk**	
BUP	20 %	21,1 %	27,6 %	↑
VOP	20 %	37,8 %	31,8 %	↓
Økonomi	**Mål**	**Faktisk**	**Faktisk**	
Resultat akkumulert	20	-101,7	-43,7	↓

I juli har andel fristbrudd økt innen voksenpsykiatri (VOP) og barne- og ungdomspsykiatri (BUP), mens andelen er redusert innen somatisk virksomhet. Det har ikke vært fristbrudd innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i juni og juli.

Ventetiden for avviklede pasienter er redusert innen somatikk, VOP og TSB i juli, men økende innen BUP. Ventetiden i somatisk virksomhet og TSB er lavere enn mål for året.

Det har vært en liten økning i andel passert planlagt tid sammenlignet med foregående måned.

I juni og juli har det vært hhv. 284 og 151 pasientdøgn på korridor, dette utgjør 2,2 og 1,2 % av totale liggedøgn. I juni var belegget i de somatiske døgnområdene 96 % og i juli 93 %. I juni var belegget høyt gjennom hele måneden, mens det i juli var store variasjoner mellom de to første og de to siste ukene.

Andel avviste henvisninger er redusert innen BUP, men økende innen VOP.

Resultatet per juli er 101,7 mill. kroner dårligere enn budsjettert etter inntektsføring av tildelte midler for kompensasjon av økonomiske effekter av pandemien. I juni og juli er det særlig bemanningskostnader som har vært betydelig over budsjettert nivå. Aktiviteten har også vært noe lavere enn budsjettert i juli. Det er bokført en ikke budsjettert gevinst på 5,1 mill. kroner for salg av Prestenggata i Askim.

Øvrige styringsparametere

Pakkeforløp

I juli ble 83 % av pasientene behandlet innenfor frist i pakkeforløp for kreft.

Aktivitet

Per juli er aktiviteten målt i DRG-poeng 2,5 % lavere enn planlagt innen somatikk. Sammenlignet med 2021 er det en økning på 6 %. Dagbehandling er høyere enn plan, mens døgn og poliklinikk er lavere. I juni var aktiviteten høyere enn planlagt innen alle områder.

I juni og juli var det høy pågang av ø-hjelpspasienter til somatisk akuttmottak. Sammenlignet med 2019, siste ordinære sommer før pandemien, er veksten på hhv. 17,3 % og 7,1 %.

Innen VOP og BUP er aktiviteten lavere enn budsjettert for polikliniske konsultasjoner. Hovedårsaken til avviket er lavere aktivitet for ambulante tjenester og utfordringer knyttet til rekruttering av behandlere. For TSB har aktiviteten, samlet sett for juni og juli, vært iht. plan.

Økonomi

SØ har per juli et resultat som er 101,7 mill. kroner dårligere enn budsjett. Korrigert for bevilget tilskudd for økonomiske effekter av pandemien er de negative avvikene i juni og juli på hhv. 34,3 mill. kroner og 57,9 mill. kroner. I juni var den aktivitetsbaserte inntekten høyere enn planlagt og det negative avviket var hovedsakelig knyttet til høye vare- og bemanningskostnader. I juli er det et betydelig merforbruk for bemanningskostnader og noe lavere aktivitetsbaserte inntekter enn budsjettert.

Av avviket på 41 mill. kroner på lønnskostnader og 2,1 mill. kroner på innleie i juli er 19,1 mill. kroner knyttet til somatiske døgnområder og 5 mill. kroner til psykiatriske døgnområder på Kalnes.

Foreløpige hovedforklaringer til det høyere merforbruket på bemanningskostnader til døgnaktivitet kan oppsummeres slik:

- Stor pågang av pasienter i hele juni samt første del av juli har medført høyere bemanning på de fleste døgnområder. Bemanningsøkningen har i all hovedsak vært løst gjennom bruk av egne ansatte (overtid, forskjøvet vakt og administrative tillegg).
- Høyt sykefravær i juni, sammen med ferieavvikling, er løst ved tilsvarende dyre løsninger.
- Tidligere år har det vært mulig å løse sommerferieavviklingen gjennom å redusere bemanningen noe samt stenge enkelte døgnområder. Grunnet stor pågang av pasienter har ikke dette vært mulig i sommer.
- Flere ubesatte stillinger ved inngangen til ferieavvikling har medført et økt behov for bruk av overtid, da dette medfører flere vakter som må dekkes opp.
- Det har vært mange ressurskrevende pasienter med behov for å benytte fastvakter.
- Krav til flere utdanningsstillinger innen intensiv har medført et stort behov for opplæring av nyansatte i løpet av sommeren (skal erstatte de som starter på studier i høst). Opplæringsbehovet er kostnadsberegnet til 2,5 mill. kroner (belastet i juli).
- Det har vært betydelig flere pasienter innlagt med covid sommeren 2022 sammenlignet med sommeren 2021. Dette har medført merarbeid på enkelte poster.

I tillegg er det merkostnader til bemanning på følgende områder (områder med størst avvik):

- DPS, samlet: 4,1 mill. kroner – ekstern innleie i ubesatte stillinger.
- Akuttmottak og prehospital tjeneste: 4,8 mill. kroner – overtid knyttet til høy aktivitet og kostbar ferieavvikling.
- Operasjonsavdelingen Kalnes: 2,6 mill. kroner – endret ferieperiode hvor en høyere andel ferie er avviklet enn tidligere år – vil gi mulighet for høyere aktivitet resten av året.
- Effekt av merkostnader knyttet til årets lønnsoppgjør for perioden januar til juli er belastet regnskapet i juli. Dette utgjør en merkostnad på ca. 11 mill. kroner som er belastet det enkelte ansvar og er inkludert i avvikene over.

Arbeidet med kostnadsreduserende tiltak er igangsatt og det er utarbeidet en foreløpig tiltaksliste som er til vurdering i sykehusledelsen før endelig beslutning. I tillegg til tidligere beskrevne tiltak (se nedenfor, styresak 54-22) er *følgende områder til vurdering og utredning i forhold til forventede gevinster og risikoer*:

- Vurdere reduksjon av ekstra poliklinikk – gjennomgang av businesscase.
- Kontroll/kvalitetssikring av arbeidsplaner.
- Gjennomgang av alle kostnadsområder for å vurdere potensiale for kostnadskutt.
- Utsette og/eller avslutte prosjekter.
- Sørge for riktig registrering av medisinske koder.

Tiltak som det ønskes å gå videre med diskuteres med tillitsvalgte og verneombud.

Tidligere tiltak – beskrevet i styresak 54-22 månedsrapport per mai:

- Etablere prosjekt *Godt planlagt 2* hvor målsetting bl.a. vil være å redusere bruk av overtid og innleie gjennom bedre ressursstyring. Høye innleiekostnader er en følge av manglende rekruttering på flere områder, særlig innen psykisk helsevern. Å forbedre og finne nye metoder for å rekruttere vil også være et viktig tiltak for å redusere kostnadsnivået, øke aktiviteten og bedre kvaliteten på sykehuset tjenester.
- Redusere kostnader til behandlingshjelpsmidler – igangsatt.
- Øke byttegrad for medikamenter – igangsatt.
- SØ forbruker mer innen kjøp av private helsetjenester enn hva behovskomponenten tilsier. To arbeidsgrupper, en for somatikk og en for psykisk helsevern, er nedsatt for å kartlegge muligheten for å kunne redusere dette nivået. Karleggingen er klar 20 august.

Status for igangsatte tiltak og eventuelle risikoområder vil fortløpende bli rapportert i kommende månedsrapporter til styret.

Prognose for året forutsetter en drift i økonomisk balanse resten av året. Det innebærer at resterende merkostnader til lønnsoppgjøret og øvrig prisvekst må ivaretas innenfor tildelt ramme. Dette krever at tiltak som igangsettes må ha umiddelbar effekt og prognosen vil være beheftet med stor usikkerhet.

Bemanning og sykefravær

SØ har i juni og juli et bemanningsforbruk som er 155 og 209 månedsverk høyere enn plantall. Det var forventet at overforbruket ville reduseres når tiltak knyttet til pandemien opphørte men dette har ikke skjedd. Bemanningstallene gjenspeiler en krevende sommerferieperiode med høyt sykefravær i juni sammenlignet med tidligere år, i kombinasjon med høy pasienttilstrømning.

Bemanningstallene i juli gjelder faste årsverk i juli samt variabel lønn for perioden 20. mai til 20. juni.

Sykefraværet i juni var 8,2 %, en økning fra 6,9 % sammenlignet med samme måned i 2021.I juli er foreløpige tall for sykefravær 5,9 %.

3. Administrerende direktørs vurderinger

Det har vært stor pågang av pasienter og et høyt belegg i SØ i sommer. Dette har medført høy belastning i akuttmottaket og på de medisinske døgnområdene. Det har også vært et kontinuerlig overbelegg på de psykiatrisk døgnområdene i Kalnes. Disse forholdene, sammen med redusert tilgang på ferievikarer, har medført et betydelig merforbruk av lønnskostnader i juni og juli. I tillegg er effekt av merkostnader av årets lønnsoppgjør per juli innarbeidet i resultatet for juli med 11 mill. kroner. Lav aktivitet i siste del av juli har medført noe lavere aktivitetsbaserte inntekter enn budsjettert.

Det negative økonomiske resultatet er krevende for SØ sett i lys av behovet for å etablere økonomisk bærekraft for å kunne gjennomføre fremtidige nødvendige investeringer. Det er igangsatt et arbeid med å analysere hvilke effekter som har påvirket bemanningsforbruket og økt behovet for bruk av dyre løsninger med høy grad av overtid, forskjøvet arbeidstid mv. i sommerperioden. Det er helt nødvendig å igangsette tiltak for å redusere kostnadsnivået og det er utarbeidet en foreløpig tiltaksliste. Hvilke tiltak som skal gjennomføres vil bli besluttet i løpet av august. Prognose for året er beheftet med betydelig risiko og vil bli vurdert på nytt i forbindelse med rapportering for 2. tertial.

Månedlige oppfølgingsmøter mellom administrerende direktør og alle klinikker/avdelinger på nivå 2 gjennomføres iht. plan. Det er videre gitt i oppdrag til alle klinikker/avdelinger på nivå 2 om å lage en plan for hvordan oppnå bemanning som er i tråd med budsjettert bemanningsforbruk, frist for dette arbeidet er 29. august.